

VỀ KONTUM

Bùi Đức Lạc

<http://members.tripod.com/~doanket/quansu/dkkontum.html>

(Tiếp theo bài "Trận Tân Cảnh , kèm gai bọc thép anh hùng")

Lúc 1700G ngày 23/4/1972 tức là sau ba giờ căn cứ Tân Cảnh thất thủ tính từ lúc ĐT/TLSD22BB tử trận , chúng tôi bay trên vùng trời Tân Cảnh và được phòng không địch dàn chào đạn nổ như hoa nở trên không , đây là loại phòng không 14.5 Ly (Tiểu Đoàn 2 Nhảy Dù chiến thắng trận Delta II ngày mùng 3 tháng 4 năm 1972 đã tịch thu được , và cũng là lần đầu tiên Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa thu được loại vũ khí phòng không tối tân này tại chiến trường miền Nam) ; Lần thứ nhất chúng tôi gặp địch khai hoả phòng không 14.5 ly tại nam Lào , lần thứ hai tại Delta và đây là trận thứ ba ; Lúc này CNC (máy bay chỉ huy) của chúng tôi là mục tiêu duy nhất cho nên tất cả phòng không trong vùng đều tập trung vào CNC , tôi cố gắng quan sát chung quanh vùng nhưng hôm nay Tân Cảnh là vùng đất hoang vu cô quạnh , không một bóng người , ngay cả chim muông cũng lánh xa vùng đất tang tóc này , trong doanh trại không một dấu hiệu nào là có sự hiện diện của địch quân , trung tâm hành quân im lìm nhưng vẫn còn làn khói lạt bay ra , khu ở của Cố Vấn Mỹ hình như có bị hư hại , hàng rào nơi Đại Tá TL/SD22BB và Hưng tử thương có nhiều dấu vết mới do bom đạn để lại (tôi chưa hề gặp mặt Hưng nhưng anh là một Sĩ Quan rất giỏi trong những khi liên lạc hoặc phối hợp lúc nào cũng nghiêm túc và bình tĩnh) nghĩ tới những người anh , người em đang nằm gục tại đây , gia đình làm sao có thể biết rằng họ đã không may mắn ra đi trong điều kiện bất hạnh này ; Tôi nghĩ tới Tr/T Triển Chỉ huy trưởng Pháo Binh Sư Đoàn khi ông là Tiểu đoàn Phó TĐ2PB tại Đà Nẵng , tôi là Pháo Đội Trưởng dưới quyền ông năm 1961 , Tr/T Kế Tiểu Đoàn Trưởng Công Binh lúc nào cũng giúp đỡ chúng tôi trong công tác phòng thủ , rồi Đ/U Lân , Tr/U Hồng hình ảnh những người thân thương hiện về trước mặt tôi với nét mặt cảm hờn nhạt nhòa trong giọng lệ u buồn , máy bay chao đảo có lẽ phi công tránh đạn phòng không làm tôi giật mình , Bính Phi Đoàn Trưởng phi đoàn Bạch Tượng , cùng học chung với tôi tại trường trung học Chu Văn An năm 1957, bây giờ anh đang là phi công chính của CNC (hiện nay Bính vẫn còn được hành nghề cũ , lái trực thăng cho một hãng dầu tại Houston Texas) vội vàng kéo cần lái cho máy bay lên cao , hai xạ thủ đại liên tay cầm lăm lăm cây hỏa châu sẵn sàng khai hỏa chống hỏa tiễn , may mắn chúng không xử dụng hỏa tiễn phòng không .

Khi đáp xuống đón Đại Tá LĐT và chúng tôi , Bính mang theo một công điện của Quân Đoàn ; cho lệnh LĐTND có nhiệm vụ chỉ huy và hướng dẫn những quân nhân thất tán tập trung lại một chỗ rồi phối hợp với trực thăng bốc ra Kon Tum , T/T Bính có nhiệm vụ phối hợp với chúng tôi và chỉ huy 2 phi đoàn Trực Thăng và hai phi đội Chinook (một chinook có thể chở 1 khẩu Đại Bác 155 hoặc một trung đội Bộ Binh) , sau khi bốc xong LĐTND sẽ nhận nhiệm vụ mới , đồng thời Pháo Đội A1 đang đóng tại Mạnh Mẽ (khoảng giữa KonTum và Võ Định) do TĐ...BDQ bảo vệ đang bị áp lực rất nặng nề của địch , được lệnh của Quân Đoàn phá hủy súng vào đêm ngày 23 tháng 4 năm 1972 rồi trong đêm di chuyển bằng rừng rút ra Kon Tum .

Dù ngu ngơ cách nào chăng nữa thì cũng phải biết rằng địch sẽ dứt điểm chúng tôi nay mai , niềm xúc động chứa chan nhìn anh em ngoài tuyến đang bảo trì vũ khí , họ thật bình tĩnh huyt sáo những điệu nhạc tình tứ , tôi cảm thấy an tâm , ĐĐ2TS do Đại Úy Trương Văn Út chỉ huy hoạt động từng toán nhỏ chung quanh căn cứ Võ Định , chu vi từ 2 cho đến 5 cây số liên tiếp tiêu diệt , hoặc bắt sống các toán tiền thám cũng như Tiền Sát Viên Pháo Binh của Sư Đoàn 320 , tù binh cho biết Sư Đoàn 320 có nhiệm vụ tấn công căn cứ Võ Định (gồm có BCH/LĐTND , BCH/TĐ1PB/ND , ĐĐ2CB/ND , ĐĐ2TS/ND) sau đó hướng về Kon Tum , hàng ngày chúng tôi vẫn bị pháo nặng nề , nhất là trong ngày chúng đánh Charlie và Tân Cảnh , nhưng chúng pháo không được trúng đích cho lắm đó chính là công đầu của ĐĐ2TS/ND .

Người mang máy ĐT/LĐT/LĐTND cố gắng liên lạc với toán quân dưới đất nhưng vô hiệu ngoại trừ các đơn vị thuộc TĐ9ND ; ĐT/LĐT cho lệnh TĐ9ND cánh quân Alpha do Tr/T Phú Tiểu Đoàn Trưởng chỉ huy gồm BCH/TĐ và hai ĐĐ đang hoạt động phía bắc và tây bắc Tân Cảnh , di chuyển bằng rừng về căn cứ Võ Định , cánh quân Bravo do T/T Đồng Tiểu Đoàn Phó chỉ huy gồm 2 Đại Đội do Đ/U

Lê mạnh Đường và Tr/U Nguyễn văn Phiếu làm Đại đội Trưởng chuẩn bị bãi đáp để ngày 24/4/72 bốc về Võ Định , cánh quân này được ưu tiên bốc trong ngày 24/4/72 , (lúc đó T/T Đồng bị thương nặng , T/u Phiếu tử thương) nên Đ/U Đường chỉ huy cánh quân Bravo .

Ngày 24/4/72 lúc 0730G chúng tôi lên vùng sau khi phải chịu gần 15 phút pháo kích tại bãi bốc ngay tại Võ Định tức nơi đóng quân của BCH/LĐ2ND ; CNC vừa lấy được cao độ tôi nhận diện được ngay vị trí hỏa tiễn của chúng , tôi lập tức cho các pháo đội khóa họng chúng lại ngay . Chúng tôi vào vùng cánh quân Bravo của TĐ9ND ; Bính từ chối bốc cánh quân này vì lý do bãi bốc không an toàn , quả đúng như vậy vì khi chúng tôi bay còn cách xa bãi bốc khoảng 5 cây số phòng không và súng cá nhân của địch khai hỏa vô cùng mạnh mẽ , Bính cho biết toàn vùng bị chúng làm chủ tình hình không thể nào có bãi bốc an toàn được , ĐT/LĐT lo ngại cho cánh quân Bravo sang hệ thống nội bộ nói với tôi : { anh là bạn với Bính ráng phối hợp để bốc Đường ra nếu không là bị kẹt đấy } , tôi hiểu đây là một lệnh vô cùng khó khăn cho tôi tình hình không còn sáng sủa nữa , đồng thời ĐT/LĐT cho lệnh Đường theo lệnh tôi . Nhìn xuống bãi bốc của cánh quân Bravo làn khói màu vàng đánh dấu bãi sẵn sàng họ đâu có biết việc bốc họ ra đã bị từ chối , dưới đó hai đại đội với 20 thương binh và gần 10 anh em trong áo mưa , đạn được không còn nhiều nếu không bốc ra trong ngày thì quả là một tai họa cho họ , người mang máy của ĐT/LĐT cố gắng liên lạc với những anh em thất lạc thuộc SĐ22BB nhưng vẫn chưa có kết quả , khói màu và một vài cây hỏa châu bắn lên trời xin cầu cứu rải rác phía đông và đông nam của Tân Cảnh mãi tới 0800G mới liên lạc được sĩ quan tiền trạm TĐ9ND , toán này nằm trong căn cứ Tân Cảnh , khi Tân Cảnh thất thủ sĩ quan tiền trạm đã dẫn nguyên toán với súng đạn và hai máy truyền tin thoát ra khỏi căn cứ , hiện thời toán này đang ở hướng đông nam của Tân Cảnh cách căn cứ khoảng 6 cây số nằm về phía Tây của sông Pôkơ , sĩ quan tiền trạm báo cáo hiện đang có khoảng 200 quân nhân đủ mọi thành phần thấy anh có máy liên lạc nên tháp tùng theo , tôi cho Tango (chỉ danh của sĩ quan tiền trạm TĐ9ND) biết là tôi sẽ có trực thăng để bốc tất cả 200 người ra nhưng phải có bãi đáp tốt và phải có kỷ luật , mỗi toán lên máy bay tối đa là 6 người , nặng quá máy bay không cất cánh được sẽ gây tai nạn cho máy bay , hơn nữa trong vùng có địch nếu nặng quá khó lấy cao độ và chậm chạp , sẽ là mục tiêu cho địch , tôi dặn dò không được chen lấn giành lên máy bay , nếu làm được những chuyện đó thì sẽ được bốc ra , tôi kiểm bãi đáp cho toán này , hướng dẫn Tango ra bãi đáp vùng mà ĐT/LĐT cùng tôi và Bính đều đồng ý là tương đối an toàn ; Tôi có nhiệm vụ mới là phối hợp và chỉ huy cuộc bốc quân ra KonTum , nên được xư dụng máy chỉ huy của ĐT/LĐT để liên lạc , đồng thời chúng tôi cũng nhận được lệnh của Quân Đoàn là bốc PĐB1 đang ở Võ Định ra KonTum , PĐD1 đang ở Yankee ra KonTum , PĐC1 và PĐ155 đã được bốc ra KonTum ngày 23/4/72 ; 1130G các đơn vị pháo binh trực thăng vận ra KonTum xong , riêng PĐA1 vẫn còn đang di chuyển bằng rừng ra KonTum . Chiếc CNC cô độc vẫn bay quanh vùng Tân Cảnh , Bính vẫn nhất mực là không thể bốc cánh quân Bravo của TĐ9ND vì lý do bãi bốc quá (Hot) , tôi đành phải nói dối Bính , câu chuyện này bây giờ nêu Bính có thư thả đọc những giòng này xin đừng trách tôi , tôi phải lừa gạt Bính để cứu các chiến sĩ Mũ Đỏ đang lâm nạn . Tôi buộc lòng phải nói láo với Bính cuộc đàm thoại giữa tôi và Bính trên hệ thống intercom :

- Bính ơi Đ/U Đường , đang chỉ huy cánh quân Bravo hẩn cùng học Chu Văn An với mình đó.
- Thật hả , hẩn học lớp nào vậy (Đường đang ở San Jose và không bao giờ học sinh Chu Văn An cả) .
- Hẩn học dưới tụi mình khoảng 2 lớp (nếu tôi nói học ngang hay dưới một lớp sợ Bính biết , mà sự thật thì Đường đương nhiên phải học dưới chúng tôi ít lớp)
- Này Lạc ơi vậy tụi mình phải cố gắng cứu hẩn ấy mới được , bỏ đàn em tội nghiệp nó .
- Thế này nhé : Mình nắm vững tình hình , mình lại ở trên cao mình kiểm bãi bốc dễ hơn, sau khi kiểm được sẽ hướng dẫn hẩn ấy theo mình .
- Phải đó ! chúng mình cùng kiểm vậy .
- Đồng ý , Bính ơi hướng tây bắc của Phụng Hoàng coi bộ tụi nó không kiểm soát , dân chúng thấy còn đi lại .
- Đúng đó ; khu làng Thượng bên kia sông , Lạc hướng dẫn tụi nó tới đó đi .
- Phải làng Dakmoklop đó không .
- Đúng rồi đó ! khi nào tụi nó sang đến đó sẵn sàng , tao sẽ điều động hai phi đoàn trực thăng vào bốc một lần , nói với Đường là mỗi Trực Thăng chỉ chở tối đa 6 quân nhân.
- Được rồi để tao liên lạc , đơn vị Nhảy Dù mày khỏi lo chuyện đó , Đường nó lo được mà.
- Tôi ra dấu với Đ/T Lịch mọi chuyện êm đẹp tôi trình sơ qua việc bốc quân , ông rất hài lòng .

Tôi về hệ thống chỉ huy cho lệnh Bravo phải thi hành như trên . Đường là một sĩ quan nhanh nhẹn , anh đã cho mang theo đầy đủ xác và thương binh , CNC bay ra xa vùng bãi bốc nhưng tôi cũng cố gắng theo dõi cuộc chuyển quân lộn độn này , đúng 0900G tiền quân băng qua cây cầu khi không một tiếng súng , và đúng 0930G trên 40 trực thăng vào vùng bốc toàn bộ cánh quân Bravo của TD9ND ra khỏi vùng chết về thẳng KonTum , Địch không kịp trở tay để bắn ngăn chặn , những chiếc trực thăng cuối có bị địch khai hỏa bằng súng cá nhân nhưng ta hoàn toàn vô sự .

Chúng tôi cùng reo hò như vui mừng chiến thắng , nhưng trên khung trời Tân Cảnh trời như cảm cảnh đau thương với anh em SĐ22BB những áng mây xám lững lờ trôi , tôi cảm thấy nhẹ nhõm như trút được một gánh nặng . Lúc này toán của Tango cũng báo cáo sẵn sàng và quân số lên khoảng 400 , tôi biết toán này rất ô hợp chắc chắn sẽ có những hành vi vô kỷ luật , nếu chuyện này xảy ra , vì an toàn máy bay sẽ không xuống nữa , Binh cũng đã nói với tôi như vậy thành ra đây cũng là một vấn đề .

Tôi nói với Binh toán Tango sẵn sàng , Binh cho biết dùng cả hai phi đoàn để bốc ra và nếu cần dùng cả chinook nữa nhưng quan trọng là phải tôn trọng kỷ luật .

Tôi nhắc lại để Tango cho lệnh lại : mỗi trực thăng chỉ chở 6 người , mỗi chinook chỉ chở 36 người , phải chia thành từng toán gọi tới toán nào thì toán đó mới được lên , coi xem có ai nhanh nhẹn lấy họ ra để phụ làm , tất cả mọi người đều được bốc ra không bỏ lại ai nên phải tuyệt đối kỷ luật , tôi đề nghị với Binh là hãy thử cho 2 trực thăng xuống trước những phi cơ còn lại hãy cover ở xa , nếu lên quá 6 người không cất cánh để tôi chỉnh đốn lại , khi hai trực thăng vừa đáp xuống thì quả nhiên không còn tôn trọng toán đã chia aò ra đầy hai máy bay . Tôi hỏi Tango và được biết máy PRC25 của Tango có loa , tôi nói Tango mở loa để mọi người cùng nghe lệnh tôi ; tôi nói trên máy : Thứ nhất những thành phần nào vô kỷ luật áp dụng hình phạt của Nhảy Dù tức là anh được quyền bắn tại chỗ ; Thứ hai mỗi toán tối đa là 6 người quá một người bắn một người quá hai người bắn hai người ; Thứ ba sẽ có dư máy bay để bốc tất cả anh em vì vậy phải giữ kỷ luật để tất cả mọi người cùng ra an toàn . Hai trực thăng lúc đó mới cất cánh được đúng mỗi chiếc 6 người , nhưng khi hai chiếc khác xuống thì cảnh hỗn loạn lại xảy ra , tôi bảo Tango tắt loa để một mình Tango nghe tôi nói khi Tango đáp nhận hiểu , sau đó Tango cho kéo một anh sừng sỏ nhất ra khuất xa và nổ súng , lúc đó mọi người mới sợ nếu vô kỷ luật sẽ bị bắn và hai phi đoàn mới bốc quân được , nhưng bãi bốc mỗi lúc một đông hơn mà địch quân không thấy xuất hiện để tấn công lúc hỗn loạn này , đó chính là mối lo của chúng tôi nhưng không hiểu sao không bị địch tấn công , sau này chúng tôi mới biết chúng sợ như Charlie , B52 sẽ làm thịt chúng nên chúng tránh xa , về sau phải dùng cả chinook mà 1500G mới bốc xong , và anh chàng bị kéo ra bãi rừng nổ súng được lên chiếc máy bay sau chót cùng với toán tiền trạm TD9ND , điểm đặc biệt là không một tai nạn nào xảy ra .

Ngày 25/4/72 Sau chót là màn trực thăng vận các quân nhân tại căn cứ Võ Định ra Kon Tum , lần này không còn dễ dàng nữa chúng pháo liên tục bằng đủ loại Pháo và hỏa tiễn , cuối cùng thì chúng tôi cũng ra KonTum trong ngày .

Tại KonTum BTL/SĐ23BB của ĐT Lý Tông Bá và một số đơn vị cơ hữu của SĐ23BB đã có mặt, LD2ND được lệnh Phòng thủ mặt Tây và Bắc của thành phố . Pháo của địch lại dồn dập xuống KonTum đa số là hỏa tiễn 122 ly.

Ngày 25/4/72 mãi tới 1800G Pháo đội A1 mới đi bằng đường bộ tới KonTum , chúng tôi chờ địch đến KonTum , nhưng ngày 27/4/72 LD2ND nhận được công điện thượng khẩn toàn bộ LD phải ra Quảng Trị ngay để ngăn chặn địch không cho tràn về Huế đồng thời phản công tái chiếm Quảng Trị . Nhưng LD2ND không ra đi dễ dàng , mặc dầu ra đi để tìm một trận địa khốc liệt hơn chúng tôi tiên đoán như vậy ; QĐII đã xử dụng chúng tôi phải khai thông trục giao thông KonTum - PleiKu mà cứ điểm phải dứt điểm là đèo ChuPao , xong xuôi mới được đi Quảng Trị . Tại sao lại đối xử với chúng tôi như vậy , chúng tôi đâu có ra Quảng Trị dưỡng quân đâu ? QĐII vất chúng tôi đến giọt nước cuối cùng ./.

Bài sau của tập hồi ký này là Đường về PleiKu gồm trận (Nhỏ chót ChuPao và trận đặc công vào căn cứ 46 PleiKu).

Viết xong cuối tháng 11 năm 1997